

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastonj.

Vsebina: 10.000. — Superfosfat in kostna moka. — Kajnit in druga kalijeva gnojila. — Gnojenje vinogradov. — Nekaj zapovedi in zlatih naukov, potrebnih za vsakega kmeta. — Živinski prašek. — Škoda na ozimini. — Gospodarske drobtine. — Koledar za pokončevanje škodljivcev na sadnem drevju. — Koledar za pokončevanje škodljivcev na vinski trti. — Iz podružnic in krajnih društev. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznaniila.

10.000.

V brezkončni vrsti števil je število deset tisoč pač zelo, zelo malo; deset tisoč je malo število v glavi kakega ameriškega večkratnega milijonarja; malo je to število, če ga primerjamo s številom ljudi različnih narodnosti, različnega verskega prepričanja, dá celo različnega poklica. Deset tisoč pa postane pomenljivo število, če ga rabimo za ljudi in stanove naše ožje, štajerske domovine, če ga rabimo v razmerju do naših organizacij. V razmerju do kmetijskih posestev je deset tisoč le deseti del, še vedno malo, a vendar pomenljivo. To število pa dobi takoj večji pomen, če ga rabimo za primero različnih organizacij v deželi. V tem oziru prekaša to število samo organizacija delavcev, ki šteje okoli 20.000 članov. Organizacija štajerskih kmetov pa je z desetimi tisoči največja organizacija na Štajerskem in sicer največja organizacija nekega poklica. Pri tem ima to prednost, da se še lahko zviša, dočim je delavstvo s svojim res občudovanja vrednim agitacijskim aparatom doseglo že mejo, preko ktere ne bo moglo več daleč naprej. Naši kmetje so se še le začeli organizirati, pri delavcih je prišla organizacija že do precejšnje višine. To nam daje pogum in upanja polno zavest, da se bodo tudi kmetu „zvišale plače“, to je, da se bo tudi njemu posrečilo, zboljšati si svoj položaj. To se je drugim stanovom že posrečilo, kmetu se bode tudi in se mu mora posrečiti. Deset tisoč ljudi je lepa truma. Če bi šli po štirje in štirje skozi gosposko ulico v Gradcu, bi jih bila zelo dolga vrsta. Ali sedaj razumete, kmetje, kaj pomeni ta čuden napis „10.000“ in kaj je namen teh vrstic. To hočemo takoj povedati. Kmetijska družba za Štajersko je dosegla v številu članov število 10.000 in to dejstvo nam daje zavest, da se bliža štajerskemu kmetijstvu boljša bodočnost. Kako pa je bilo mogoče, da se je število članov, ki je štel pred petimi leti še komaj štiri tisoč, naenkrat tako pomnožilo. Samo vsled tega, ker je kmetijska družba, ki je do leta 1900. samo industrijalno pospeševala razvoj kmetijstva, postavila na svoj program tudi agrarna vprašanja. Spoznala je, da samo tehnično pospeševanje nikakor ne

pomaga kmetijstvu ampak, da so še tudi drugi učinki in vzroki, ki vplivajo na gospodarstvo. Spoznala je pravo nalogo vsake kmetijske družbe in je šla z drugimi kmetijskimi družbami na to, da odpravi vse zapreke, ki še ovirajo kmetijstvo. Tako je izpolnila še le po osemdesetih letih svojega obstanka važno točko svojih pravil. Odkar je začela družba poleg tehničnega pospeševanja tudi vpoštovati gospodarsko-komercialno vprašanje, to je vprašanje nakupovanja in prodajanja in odkar je začela posredovati pri tem z „Zvezo gospodarskih zadrug“, odkar je stopila v zvezo z agrarno centralo na Dunaju, je bila pot družbi do višav prosta. Od tega časa pa tudi lahko opazujemo, da napreduje naša družba, da rase in da se ob enem ž njo širi tudi agrarna misel. Res da se ne more ta organizacija niti od daleč primerjati z organizacijo v sudetskih deželah, na Češkem in Moravskem. Bil je že skrajni čas, da so začeli kmetje skrbeti in se brigati za svojo stanovsko organizacijo. Gotovo je, da lahko trajne uspehe dosežemo le s samopomočjo. Sedaj, ko smo to spoznali, ne smemo postati nepotrpežljivi in nestrpni, ker dobro vemo, da zori vsaka setev zelo počasi. Sneg in led na naših visokih planinah se raztopi še le v visokem poletju, spoznanje našega planinca zori tudi počasi, a zato pa je potem trajno. Odkar so štajerski kmetje spoznali našo organizacijo, so že za njo pridobljeni. Kakor sem že omenil, ima samo tista organizacija pričakovati trajnih uspehov, ki odgovarja svojemu namenu. Naša organizacija ima več nalog: 1. produkcijo podpirati s tehničnimi pripomočki; 2. uplivati in posredovati pri nakupu in prodaji in 3. zavarovati v agrarnopolitičnih rečeh stališče naših kmetov v državi. In v vseh teh nalogah dela in je delala naša družba odločno za blagor kmetskega stanu. Priredila je v letu 1906. nad 1000 predavanj, kurzov in demonstracij, kjer je govorilo nad 50 strokovnjakov in poslušalo nad 50.000 kmetov. S tem, da so kmetje združeni z „Zvezo gospodarskih zadrug“, imajo kmetje vse prednosti skupnega nakupovanja in prodaje, s tem je deset tisoč kmetov komercialno organiziranih. Z zvezo z agrarno centralo na Dunaju pa delamo na to, da se bodo izpolnile kmetom v novem držav-

nem zboru one zahteve, ki jih kmet sme in mora staviti. Pri organizaciji pa je potrebna disciplina, poslušnost in podrejenost pod celokupnost. Pod gostoljubno streho kmetijske družbe imajo vsi kmetje, brez ozira na svoja drugačna mnenja in načela dovolj prostora, tam bodo prijazno sprejeti. Brez zavisti se lahko tukaj vsi snidejo, če je vsak zadovoljen s svojim delom in ne zahteve jeden vse za se. Miza kmetijske družbe je velika; ob njej je dovolj prostorov, spodaj in z goraj, ob desni in levi. Nobeden se naj ne dela, da je več kakor gospodar sam. Nobena večča, noben prepir naj nas ne zapelje. Naša zvezda vodnica je edino le agrarno delo v prospeh in korist kmeta, ki bo imelo tem več uspeha, čim več kmetov se bo zbralo okoli naše zastave.

Glavni tajnik Ju van.

Superfosfat in kostna moka.

Še predno se je iznašla Tomaževa žlindra, so poznali ljudje umetno gnojilo, to je superfosfat. Najprej so ga delali iz kostnega oglja, kostnega pepela in guana; navadno ga delajo sedaj iz apnenega kamenja, ki ima zelo mnogo fosforjeve kisline. Takega kamenja je posebno mnogo v Floridi v Ameriki in v Alžiru v Afriki. Navaden superfosfat dobimo na ta način, da mešamo surov fosfat zmlet z žvepleno kislino tako dolgo, da nastane iz tega neka kaša. To mešanico pustimo tako dolgo stati, da postane trda in potem jo zopet raztolčemo in zmeljemo. V navadnih surovih fosfatih je namreč fosforjeva kislina zelo težko razkrojljiva in zato imajo navadni fosfati, če jih zmeljemo, zelo malo gnojilnih snovi v sebi. Če pa primešamo surovemu fosfatu žvepleno kislino, se kemično spoji nekaj apna in tako nastane žveplenokislo apno ali sadra (gips), fosforova kislina pa postane v vodi raztopljiva. Vsebina fosforjeve kisline znaša navadno 10—18%; vrednost superfosfata pa je edino odvisna od množine v vodi raztopljive fosforove kisline, tako, da ne pride na noben način v poštev, ali je superfosfat narejen iz kostnega pepela, guana ali surovih fosfatov. Če leži superfosfat zelo dolgo, potem postane slabši, to je, množina fosforove kisline, raztopljive v vodi, postaja v njem vedno manjša.

Ta proces pa je deloma odvisen tudi od surovin, ki so se rabile pri izdelovanju superfosfata.

V prodaji najdemo tudi takozvane dvojne superfosfate. Ti imajo 40% in še več v vodi razkrojljive fosforjeve kisline. Dobe se na ta način, da ne primešamo surovim fosfatom žveplene kisline, ampak naravnost fosforjevo kislino.

Poleg množine fosforjeve kisline je za kmetovalca tudi važna drobnost ali finost superfosfata. Superfosfat, ki ima vedno tudi nekaj sadre, je svetlo do temnosiva snov, ki mora ostati vedno, kolikor mogoče, suha. Ker je vsebina in množina fosforjeve kisline, ki je pravzaprav edini gnoj v superfosfatu, zelo različna in zdaj večja zdaj manjša, mora biti tudi cena superfosfata večja, če ima več odstotkov v vodi raztopljive fosforjeve kisline, zato se naj kupujejo umetna gnojila vedno le tedaj, če je vsebina zajamčena. 1000 kg 18 odstotnega superfosfata ima ravno isti učinek ko 1500 kg 12odstotnega; zato pa tudi 1500 kg ni več vredno ko 1000 kg. Pomisliti pa moramo tudi, da ima, če naročimo večjo množico manjodstotnega superfosfata, večje stroške za voznino in več dela pri trošenju. Superfosfati upli-vajo zelo hitro, ker se v vodi raztopljiva fosforjeva kislina hitro razširi po zemlji in jo rastline lahko s svojimi koreninami zelo hitro posrkajo. Superfosfati so zelo prikladni za težko, mrzlo zemljo, ki ima malo fosforja in za rastline, ki potrebujejo za rast in dozoretev mnogo časa. Priporočamo jih tudi lahko v vsakem slučaju za gnojenje detelji in pesi; pri teh dveh pa zadostuje že primeroma mala množina, n. pr. 20—40 kg na joho. Najboljše je, če ga spravimo v zemljo ob času setve; tukaj ga kratkomalo potresemo na brazde, ki še niso pobranane. Lahko pa potrosimo superfosfat tudi tedaj, ko je setev že prišla iz zemlje.

Superfosfate lahko mešamo skoro z vsemi drugimi gnojili, tudi s hlevskim gnojem; ne smemo pa jih mešati s Tomaževim žlindrom, gnojilnim apnom in s pepelom. Vprašanje, ali se naj rabi superfosfat ali Tomaževa žlindra, odločuje v prvi vrsti cena. Če je v Tomaževi žlindri kilogram fosforjeve kisline, raztopljive v citrinski kislini, mnogo cenejši ko kilogram fosforjeve kisline, raztopljive v vodi, pri superfosfatu, potem se bomo v mnogih slučajih odločili pač za prvo, razen če rabimo gnojilo za suho, zelo težko, nerodno zemljo ali pa če hočemo gnojiti rastlinam, ki ne rastejo zelo dolgo in pri katerih hočemo v tem kratkem času dobiti velik prirastek. Ker se superfosfat lahko ponaredi z raznimi drugimi sredstvi, ki imajo sicer isto barvo, težo i. t. d., pa nobene vrednosti, naj posameznik kupuje le zajamčena umetna gnojila; najboljše pa je, če se umetno gnojilo naroči skupno in posreduje pri nakupu kaka zadruga.

Prodajajo se tudi takozvana mešana gnojila, n. pr. amonijakov superfosfat, kalijev superfosfat in druga; za nakup pa jih ne moremo priporočati, ker so precej dražja, kakor razna gnojila, iz katerih so sestavljena.

Najdejo pa se tudi goljufiva gnojila, ki ne koristijo nič in pred kateri-

mi svarimo; to so: Mündensko gnojilo, superfosfat I, kodanjski Poudrettesuperfosfat i. t. d.

Predno smo vedeli za superfosfat, se je rabila kostna moka kot gnojilo. Kosti so sestavljene najbolj iz fosfornokislega apna, masti, lima. Samo raztolčene surove kosti niso primerne za gnojilo, ker zabranjuje mast pristop vode, tako da kost ne more razpasti. Najprej se torej take kosti vdelajo z bencinom, da se odpravi mast, potem se pariyo, posušijo in zmlejejo, tako da nastane iz njih drobna, fina moka. Tako dobimo takoimenovano parjeno kostno moko. Ta ima okoli 2odstotka dušika in 21 odstotkov fosforjeve kisline. Če taka kostno moko parimo še dalje časa v vodnem soparju pod zelo močnim tlakom, potem se raztopi večji del kleja, ki je v kosteh, ta se vdeluje dalje, iz moke pa dobimo takoimenovano razklejeno kostno moko. Ta ima zelo malo dušika, zato pa večkrat do 33odstotkov fosforjeve kisline. Taka razklejena kostna moka se rabi najbolj za izdelovanje posebnih superfosfatov, ki imajo isto vrednost, kakor drugi, pri tem pa moramo omeniti, da imajo ti superfosfati še okoli 1% dušika.

Splošno se lahko svetuje, da se naj s kostno moko gnoji le tedaj, če imamo drugih gnojil, v katerih bi bila fosforjeva kislina. Najbolj še deluje kostna moka v suhih peščenih tleh.

H. Albrecht.

Kajnit in druga kalijeva gnojila.

Prej smo rabili samo pepel iz lesa kot gnojilo, ki ima v sebi kalij; njegova vrednost in primernost za gnojenje je zelo velika, ker ima poprečno:

pepel listnatih dreves 10% kalija in 3½% fosforjeve kisline, navaden pepel iz lesa pa 6% kalija in 2½% fosforjeve kisline.

Torej se zelo plača, če se zbira pepel in se potem z njim gnoji. Tukaj je treba omeniti, da je pepel iz boljšega premoga, to je, iz rjavega in kamnenega, popolnoma brez pomena. Malo boljši je pepel iz šote.

Ker pa moramo gledati, da dobimo vedno več pridelkov iz zemlje, nam ta način gnojenja nikakor ne zadostuje. Posebno nekatere rastline rabijo za svojo rast posebno mnogo kalija. Tako vzame množica rone, ki se nasadi na 1 ha, zemlji 200 kg kalija, pšenica pa samo 25 kg.

Nabolj znano gnojilo, ki ima kalij, je sedaj kajnit. Razen njega imamo še druge, n. pr.: kernalit, silvinit i. t. d. Vse te vrste se najdejo v onih krajih, kjer se prideluje kamnena sol. Tam se najdejo navadno na površju navadne kuhinjske soli in se morajo prej odstraniti, da se lahko pride do soli. Največ take kalijeve soli se dobi v okolici Stassfurta in Leopoldshalla v provinci saksonski v Severni Nemčiji. Te prirodne zaloge so tako bogate, da zadostujejo še za nedogleden čas. Od tukaj dobiva kmetijstvo ne le iz cele Nemčije, ampak tudi iz drugih dežel kalijeva gnojila.

Kajnit je izmed vseh kalijevih solij ona, ki se najbolj rabi. Zajamčena vsebina kalija znaša 12·4%. Kajnit je bel-

kasta, rdečkasta ali temosiva sol zelo ostrega okusa. Iz zraka vlačí vlago, se potem sprime, strdi in lahko postane s časom tako trd ko kamen. Barva kajnita ni v nobeni zvezi z njegovo kakovostjo ali dobrotjo. Da se ne more sprijeti, se mu navadno doda nekaj zmeljene šote. Če se naroča tako zvani šotin kajnit, pride cena pri 1 meterskem stotu za 12—15 h višje. Vkljub temu se priporoča, da se naj naročuje samo tak kajnit, posebno če mora dolgo ležati in če ga ne moremo shranjevati rahlo nasipanega v popolnoma suhih prostorih. Sicer se morajo namreč, prej ko se kajnit iztrosi vsi krlji in kepe na drobno raztolči.

Poleg kajnita se je v zadnjem času posebno uveljavila in prišla v navado 40odstotna kalijeva sol. Zajamčena vsebina kalija znaša tukaj 40%, je torej več ko trikrat tako velika ko pri kajnit. Zato se je tudi trikrat manj rabi ko kajnita. Ta sol ima razen tega še to prednost, da nima primešanih raznih drugih solij in primeskov, ki lahko večkrat naravnost škodijo različnim rastlinam. Vsem kmetovalcem, ki so zelo oddaljeni od Stassfurta, se kalijeva sol še posebno priporoča. Dasi se mora 1 kg čistega kalija pri soli malo dražje plačati ko pri kajnit, se vendar mnogo prihrani na pošt-nini. Namesto 300 meterskih stotov, to je treh vagonov kajnita, zadostuje samo 1 vagon 40odstotne kalijeve soli. Na ta način se prihrani voznina za dva vagona. Kakor je svoječasno poročala „Zadruga“, bi stali trije vagoni kajnita od Stassfurta 720 K, 1 vagon 40odstotne kalijeve soli pa 915 K. Če računimo voznino za vsak vagon 200 K, si prihranimo še vedno čistega dobička okoli 200 K, če kupimo kalijevo sol. Ta 40odstotna kalijeva sol ni navadna trebljena sol, ampak se dobi iz trebljene soli.

Če se gnoji na njivi s kalijevo soljo, se mora takoj, ko se je iztrosila podorati. Nikdar se ne sme dati naravnost k setvi ali pa potrositi mladi setvi. Ostre soli bi povzročile slabše kalenje, mogoče bi ga tudi preprečile. Naj se torej potrosi vsaj tri do pet tednov pred setvijo. Najprimernejši čas za to je pozna jesen ali zima. Za joho zadostuje 36—50 kg čistega kalija, torej 2—4 meterske stote kajnita ali 1—1½ stota kalijeve soli. Pri tem pa se treba tudi ozirati na rastline, katerim gnojimo, ker rabijo nekatere več, druge zopet manj kalija.

Kakor je treba paziti pri drugih umetnih gnojilih, moramo tudi tukaj gledati, da potrosimo s kalijem vred še kak drug gnoj, ker so uspehi zelo dvomljivi, če se trosi samo eno gnojilo. To velja za vsa umetna gnojila.

Zelo mnogo kalija rabijo travniki, krompir, repa, zelje, lan in koruza. Priporočamo kmetom, da si naročajo kalijevo gnojila na debelo, najboljše sposredovanjem svojih zadrug. H. A.

Gnojenje vinogradov.

Množina pridelka, ki ga dobimo od naših kulturnih rastlin, je odvisna od raznih činiteljev, kakor od vlage, toplote, svetlobe, vremenskih vplivov in od množine potrebnih redilnih snovi v zemlji. Trs, ki je prišel k nam iz toplejšega,

južnega podnebja, je jedna najobčutljivejših rastlin. Zato pa zahteva trs, ker je v neugodnem podnebju, tem več obdelovanja in oskrbovanja, kakor katerakoli druga rastlina.

Trs, ki mora stradati, rodi mnogo manj in je tudi vse bolj občutljiv, kakor oni, ki ga zelo dobro in izdatno gnojimo. Pridelek, ki ga dobimo od trsa, pa ima razmeroma tako dobro ceno, da se nam stroški obilo poplačajo. Rastlinam privoščimo toliko hrane, koliko je rabijo. Koliko hrane treba rastlini, to se lahko določi. Iz prirastka, ki ga da rastlina vsako leto, se lahko zve, koliko poprečno rastlina rabi. V tem slučaju nas zanimajo le tiste rastlinske snovi, ki jih moramo z gnojem v zemljo spraviti, to so: kalij dušec in fosforova kislina.

Profesor dr. Wagner, prvak na polji hranjenja rastlin, je to potrebo pri trsu tako-le določil. Če da trs na hektarju v letu 150 q grozdja, 32 q lesa in 32 q listja, potem porabi 109 kg kalija, 100 kg dušca in 32 kg fosforove kisline. V 150 q grozdja (kar bi bil že razmeroma zelo velik pridelek) pa se nahaja 42 kg kalija, 25 kg dušca in 10 kg fosforove kisline. Če bi se torej vinogradu le grozdje jemalo, bi bilo potreba razmeroma le zelo malo redilnih snovij vrniti vinogradu v gnoju. Mnogo vrhov, listja, lesa i. t. d. pride pa le vedno iz vinograda, zlasti če je isti strm. Vendar pa ostane, posebno pri kopi, mnogo listja v vinogradu in tako računa dr. P. Wagner množino rastlinskih snovij, ktere se s trsom na leto poprečno iz zemlje vzamejo, na 100 kg kalija, 80 kg dušca in 30 kg fosforove kisline. S tem se precej strinjajo tudi drugi preiskovalci kakor dr. Barth, Muntz i. t. d. Letna poraba poljskih rastlin znaša poprečno 120 kg kalija, 100 kg dušca in 40 kg fosforove kisline. V primeru s poljskimi rastlinami je torej trs v tem oziru mnogo bolj skromen. Vkljub tej skromnosti mora pa trs to, kar zahteva, vendar v zemlji v področju korenin najti v njemu primerni obliki in o pravem času. Če se trsu jemljejo s plevelom in drugimi rastlinami redilne snovi, se mu mora tem več vračati z gnojenjem.

Pri vseh dosedaj izvršenih poskusih se je pokazalo, da je živinski gnoj najboljši za vinograde in da se dá le potem pričakovati popolen uspeh, če se trsu vsaj en del redilnih snovij poda v živinskem gnoju. Profesor dr. Wagner priporoča na podlagi svojih najnovejših in najnatančnejših poskusov, da se mora na hektar dati v letu 200 q živinskega gnoja.

V 200 q živinskega gnoja imamo okoli 80 kg kalija, 104 kg dušca in 80 kg fosforove kisline. Fosforova kislina in kalij sta živinam dokaj lahko pristopna, zlasti kalij. Ves dušec živinskega gnoja pa ne pride v poštev, ker se ga mnogo razgubi, drugi pa se le počasi pretvarja v rastlinam pristopno obliko. Tudi ima vsaka zemlja precej fosforove kisline in kalija, ki se počasi topi in postane tako tudi rastlinam pristopen. V zemljah, ki imajo čez 0.1‰ teh snovi, se celo gnojenje z istimi več ne izplačuje, vsaj popolno gnojenje ne. Zategadelj se po izkušnjah dr. Pavla Wagnerja izvrstno

obnese poleg gnojenja z živinskim gnojem ob enem tudi gnojenje z dušcem čilskega solitra ali žveplenokislega amonijaka. Poleg 200 q živinskega gnoja moramo porabiti tudi 200 do 400 kg čilskega solitra na 1 hektar. V težkih zemljah se pognoji z živinskim gnojem kar za več let, n. pr. za 2—3. V tem slučaju se spravi na 1 hektar trikrat toliko gnoja, kakor če gnojimo za 1 leto, torej 600 q, drugo leto še dodamo čilskega solitra; v tem slučaju nam ni treba gnojiti še s kalijem in fosforovo kislino.

Kadar ni dovolj živinskega gnoja na razpolago, tedaj se ga le polovico ali manj vzame in se nadomesti vsakih 10 q živinskega gnoja s približno 1.5 kg fosforove kisline, 4 kg kalija (s 40‰) in 1 kg dušca v čilskem solitru.

Ob tej priliki treba zopet opozoriti, da se za gnojenje vinogradov s kalijem naj rabi edino le 44‰ kalijeva sol radi nižje cene kalija in sorazmerno manjše škodljivosti primesnih soli. Kaj nita ne moremo priporočati, ker je dražji in ker njemu primešene soli neugodno vplivajo na trs, kar so že večkrat pokazali poskusi.

V izpiti, zlasti od narave že bolj revni zemlji, moramo najprej pripraviti v velikem obsegu prostora, ki ga prepreza trs s svojimi koreninami in koreninami, nekako zalogo lahko pristopnih snovij. Na travniku ali njivi, kjer je zgornja plast zemlje kakih 25 cm globoko, popolnoma preprežena s koreninami, se gnoj prej in hitreje porabi in izkoristi, ko pri trsu, kjer segajo korenine 1 m in še dalje v globočino. Zategadelj ne učinkuje gnoj v zelo bornih zemljah tako hitro in je treba v tem slučaju mnogo močnejše gnojiti nego zahteva to poraba trsa. V težkih zemljah, ki imajo mnogo lahko pristopnega kalija, zadostuje, če se le nekaj let s popolno, porabi trsa primerno, množino kalija gnoji. Čim se tako letni potrebi vstreže, tedaj se vsled po obdelovanju povspesnega razkrajanja zemlji mnogo lahko raztopnega kalija nabere, tako da se potem primerna zaloga lahko le s primeroma malimi množinami kalija, n. pr. $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ letne porabe trsa ohrani. Fosforova kislina je v zemlji navadno v manjšini in še to v težje pristopni obliki, v težje se razkrajaajočih spojinah gline, železnega okisca i. t. d. Zategadelj bode kazalo, če ni zemlja od narave zelo bogata, če nima torej čez 0.1‰ fosforove kisline, še vedno gnojiti s primerno množino fosforove kisline.

Čim več kalija in fosforove kisline je v zemlji trsu na razpolago, tem več lahko pristopnega dušca je treba, kajti, če je slednji v manjšini, ne bosta nam fosforova kislina in kalij nič pomagala ampak nam znata pridelek še prej znižati ko zvišati. Primanjkanje dušca se kaj lahko spozna po slabem rasti, krajših sklepkih in bolj bledem listju trsa.

Trs rabi največ redilnih snovij od dobe poganjanja pa do dobe cvetja. Tedaj jih nakopiči, kakor so pokazali natančni poskusi, največ v sebi ter si jih nabere v zalogo, s katero zalaga pozneje se razvijajoč del. Iz tega sledi, da mora imeti

trs zlasti v tej dobi največ pristopnih snovij. Zategadelj treba z gnojili, ki imajo redilne snovi težje raztopne, tako, da se težje razdele po zemlji, kakor n. pr. živinski gnoj, Tomaževa žlindra, kostna moka i. t. d. mnogo prej gnojiti in jih z zemljo zelo dobro zmešati. Gnoji pa se z lahko v vodi razstopnimi redilnimi snovmi, tako superfosfati, čilskim solitrom, žveplenokislaminonijakom, kalijevo soljo tudi neposredno pred odganjanjem ali še neposredno pri odganjanju trsovih popkov.

Kdor je imel priliko opazovati korenine trsa, ta bode tudi pogodil, kako naj se gnojilo v zemljo spravlja. Najbolje ga je počez raztrositi in sicer vsa gnojila, razen čilskega solitra neposredno pred kopjo, kar je najbolje. Čilski soliter se lahko kar po zemlji potrosi, ker gre itak po vsakem dežju v zemljo.

Z umnim gnojenjem in drugače umnim postopanjem s trsom se bode zvišala njegova rodovitnost in tudi njegova trpežnost proti različnim nezgodam, tako, da bode tudi štajerski, večkrat obupajoči vinogradnik dosegel lepše uspehe in višje dohodke, kakor jih n. pr. dosežejo vinogradniki drugih pokrajin, kjer se intenzivneje obdeluje in gnoji. V dosedaj zelo dobro gnojenih vinogradih se ne opazuje po vsakem gnojenji povišanje plodovitosti, pač pa se z istim moč zemlje in rodovitnost trsa enakomerno vzdrži. V manj rodovitnih vinogradih pa se morejo z umnim gnojenjem doseči pravi čudeži. Ne sme pa se pozabiti na to, da se mora v zemlji, ki nima apna, gnojiti po 500 do 1000 kg apna vsakih 3 do 5 let na 1 hektar. J. Belle.

Nekaj zapovedi in zlatih naukov, potrebnih za vsakega kmeta.

1. Mejo, ki te loči od tvojega sosedu, pusti pri miru in se je ne dotikaj, ker bi to naredilo med teboj in njim prepir, ki ni nikjer dober in ki samo škodi.

2. Predno začneš kako tožbo s svojim sosedom, premisli dobro, ali je mogoče mir med teboj in sosedom več vreden, ko stvar, za katero ga meniš tožiti; vprašaj se, ali ne bi bilo za oba boljše, da se v dobroti in mirno poravnata; pomisli, ali ti je sosed že kedaj kaj dobrega storil, ali pa še ti bo. Ne pozabi nikdar, da lahko pride zate čas, ko boš mogoče nujno rabil sosedovo pomoč.

3. Če te kak sosed žali, jezi ali izziva, premisli stokrat vsako besedo, predno mu odgovoriš; pomisli tudi, da nihče ne je juhe tako vroče, kakor se je skuhala.

4. Ne hodi k sosedu po vsako malenkost na posodo, uredi svoje gospodarstvo in pomisli, da bi tudi bilo za tebe sitno, če bi hodil sosed vsak dan k tebi kaj izposodit in naj si bi bile tudi manj vredne reči.

5. Če si s pridnostjo, skrbjo in previdnostjo zboljšal svoje gospodarstvo, ne kaži tega sosedu, ki je mogoče zaostal za teboj; ne ponašaj se nikdar s tem, ampak se delaj, kakor bi ne bil nič bolj naprej v gospodarstvu, kakor so drugi, ker sicer samo dražiš in vzbujaš občutljivost in nevoščljivost svojih sosedov. Od nevoščljivosti do sovraštva pa je samo le kratek korak.

6. Poslušaj pazljivo vsakega, ki te prosi za svet, a ne vsiljuj nikomur svojih dobrih nasvetov, če te kdo ni vprašal ali prosil za-nje. Blago, ki se kričavo ponuja, je navadno slabo. Če bodo ljudje počasi spoznali, da veš kaj več, kakor drugi, te bodo radi vprašali za svet in ti tudi zaupali. Nikdar pa se ne delaj, kakor bi več znal ko vsi drugi.

7. Če kaj kupiš ali prodaš in te kdo vpraša za ceno, povej mu jo odkritosrčno; drugače bodo ljudje mislili, da si premeten, zavraten hinavec in ti ne bodo zaupali.

8. Nikdar ne zmerjaj črez svojega soseda, če sta si ž njim v svaji, v krčmi ali kje drugje; priznaj odkrito tudi njegove slabe strani, kajti samo tako ga boš prisilil, da te bo spoštoval.

9. Občuj in ravnaj z ljudmi, ki so nižji, ubožnejši, kakor ti prijazno in se ne vsiljuj višjim in premožnejšim; če bo višjim kaj za to, da občujejo s teboj, te bode radi poiskali.

10. Ne obljubi nikdar ničesar, česar pozneje ne bi mogel storiti, ali česar ne bi hotel, ker sicer te bode imeli ljudje za lažnjivca. Boljše je, če manj obljubiš a za to potem več storiš.

11. Spoštuj dobrega soseda vedno in ne žali ga nikdar, ker ti že s tem dobro stori, če ti ne dela nobene škode. Slabega soseda pa se ogiblji, kolikor ti je le mogoče, kajti on si bo tudi tvojo prijaznost napačno razlagal, in tako nimaš nazadnje nič drugega ko le zamero.

12. Če se dva soseda prepirata, potem se potegni le tedaj, če je res potrebno za jednega; če se vmešavaš in tudi z dobrim namenom, da bi ju spravil — nepoklican med nje, potem se ti lahko zgodi, da dobiš jednega ali drugega za sovražnika, navadno pa oba.

13. Nikdar se ne postavljalj s svojim žitom, vinom, koliko imaš slame in sena, ne ponašaj se, da si zelo bogat; če si res bogat ali vsaj premožen, potem si tem več vreden, če se kažeš malega. Če pa si naskrivnem ubog in moraš trpeti pomanjkanje, potem boš izgubil vso veljavo in ves vpliv, čim bolj se boš ponašal s svojim izmišljenim bogastvom. Če si bogat in se s tem ponašaš, boš občutljivo zadel one, ki so revnejši kakor ti; začeli te bodo imeti za domišljavega napuhnjencea in kmalu te bodo sovražili, posebno, če si razžalil njihovo samoljubje.

14. Ne sejaj razpora in prepira v kmetska društva, mogoče celo samo za to, ker so tvoji nasprotniki člani teh društev in mogoče celo v odboru, kajti s tem škoduješ ravno tako svojim nasprotnikom, kakor sebi. Če boš uničil kako obče koristno napravo, jo boš izgubil tudi ti in tako boš škodoval prej samemu sebi, kakor pa drugim.

15. Če hočeš priti do blagostanja, moraš najprej vedeti, koliko čistega dobička ti nese tvoje posestvo vsako leto, to je, vedeti moraš za svoje redne dohodke. S temi moraš in smeš računati, in če pride na jeden dan samo mala svota, moraš gledati in se potruditi, kako boš ž njo gospodaril. Nek ostanek mora vedno ostati, če hočeš vstvariti svojemu poznejšemu blagostanju nekak trden temelj; ostati mora nekaj in naj si bo tudi samo en del, samo majhen vinar. Gotovo pa

se boš počasi uničil, če porabiš na dan samo en vinar več, kakor znašajo tvoji dohodki.

16. Uči se in porabi vsako priliko, ki se ti le ponudi, da se kaj potrebnega naučiš. Ne sme te biti sram, da si učenec, četudi bi lahko bil mojster. Največji učenjaki so trdili na svoji smrtni postelji, da so nevedni učenci in so bridko obžalovali vsako priliko, ki so jo zamudili, da se niso nič naučili. Nihče pa ne ve vsega in vsak se mora do smrti učiti, posebno pa kmet, ki mora gledati, da si izkoristi vse nove pridobitve in da vedno napreduje. Zato pa se mora učiti in zopet učiti.

17. Ne misli, da je delo potrebna nadloga, ki jo človek mora opravljati; glej da dobiš veselje do dela. Delo ti bo dalo zdrave ude, veselje in zadovoljnost, trdno in dobro spanje in na konec plačilo in blagostanje.

18. Pazi in glej vedno nato, da se bodo tvoji otroci čim več je mogoče naučili; če bodo mnogo znali in razumeli se jim bo lahko godilo na svetu. Poskrbi za to, da bo vzgoja tvojih otrok preprosta, domača, ne segajoča preko njihovega stana; tako bodo lažje in bolj voljno prenašali različne nezgode, ki jih bodo zadele potem v življenju, in ki jih bodo večkrat občutili tem bolj hudo, ker bodo navadno prišle nepričakovano. Naj si tudi še tolike znajo, vendar jih ne sme biti sram opravljati tudi najnižja dela. Grof Lev Tolstoj, po celem širokem svetu znani in slavni ruski pisatelj, dela vsa kmetska opravila, kosi, orje, koplje in si sam krpa raztrgano obleko in črevlje. Ko ga je obiskal nekoč nek Anglež, ga je našel v vasi pri neki vdovi, kateri je pomagal postaviti novo peč.

19. Predno podreš svojo staro hišo, v kateri pa se še da prebivati, in postaviš novo, pomisli dvakrat prej, ali bo korist nove stavbe vrnila oni kapital, ki ga boš vtaknil v stavbo. Trikrat pa pomisli, ali imaš dovolj denarja, da dokončaš stavbo in štirikrat premisli, ali mogoče ne boš rabil teh denarjev pozneje bolj nujno, bolj krvavo, kakor doslej. Pomisli, da je hiša sedaj tvoja last, če pa jo boš stavil s tujim denarjem, ne bo niti slama na strehi več tvoja.

20. Ne izgubi nikdar potrpežljivosti in pomisli, da pravi nek star, a resničen pregovor: „Potrpljenje prebije železne duri“. Če se ti kaj ponesreči, se loti takoj z novim, čilim pogumom dela in če se ga poprimeš resno, se ti bo gotovo posrečilo. Nobeno delo se ne konča brez kakih zaprek, brez dela ni življenja.

21. Pomisli in ne pozabi nikdar, da je zemlja tvoja rodna mati, ki ti je dala vse, kar si in kar imaš. Zato je tvoja dolžnost, da jo ljubiš, kakor svojo telesno mater. Glej pa tudi na to, da ne boš samo od nje jemal, ampak, da ji boš tudi kaj dal; ne pozabi, da ti bo vse, kar ji boš dal, stoterno povrnila. A Fietz.

(Iz „Praktičnega kmetovalca“.)

Živinski prašek.

Splošno se lahko opaza, da naši kmetje zelo kupujejo različne živinske praške. Že pri vsakem vaškem branjevcu

najdemo kričave plakate in oznanila, ki poučijo neverne in nevedne ljudi tudi v slikah, kako in kaj mora devati kmet h krmi, da bodo krave dajale zelo mnogo mleka in da bodo voli in svinje debele. Kjer ne pomaga dovolj slika in oznanilo, tam še pripomaga trgovčev jezik. In potem ni čuda, da zanese ravno isti kmet, ki ne zmore (?) letnega doneska za kmetijsko podružnico, marsikteremu trgovcu po več kron na leto. Ali pa tudi res trgovcu? Da, kajti samo temu pomaga „živinski prašek“ ali kakor se že imenuje dotično sredstvo, kmetovi živini pa ne koristi navadno nič.

Da bi pokazali kmetu, koliko vrednosti imajo razna „dražila“, ki jih imajo v sebi semena različnih rastlin, na primer janež, koprec, so naredili na gospodarskem preizkuševališču v Hohenheimu več poskusov, ki so pokazali sledeče:

1. Razne rastline imajo v sebi tekočine, ki samo dražijo žile in žleze in ki jim zato pravimo dražila. Če rabimo različne praške, se pokaže le tedaj več mleka, če imajo dotični praški tako malo teh dražilnih snovi vsebi, da jih ima tudi navadna krma več. Ker ima že navadna krma dovolj takih snovi, ki vzbujajo in delajo sline, ne rabimo še umetnih pripomočkov. Če jih vkljub temu rabimo, lahko naravnost škodujejo, ker tako razdražijo želodec in čreva, da se vžgejo.

2. Nobeno tako sredstvo ni naredilo, da bi žival krmo lažje prebavila. To se ni zgodilo niti pri krmi, ki ima malo dražilnih snovi v sebi, pa tudi ne pri taki, ki jih ima mnogo.

3. Praške priporočamo le tedaj, če dajemo živini zelo slabo, n. pr. od dežja popolnoma izprano krmo. Potem pa je boljše, če kar sami damo seme janeža, kopreca, kumine in ne rabimo različnih vedno primerno dražjih praškov. Na ta način si prihranimo mnogo denarja, ker če stolčemo za 20 vinarjev janeža, kopreca in kumine in temu primešamo malo zdroba ali tudi otrobi, dosežemo s tem isto, kakor če bi kupili za 5 K „živinskega praška“. Če pa kupujemo take praške, nosimo samo denar ljudem, ki jim je za kmetov blagor ravno toliko, kakor za lanski sneg. Pomagajmo si torej sami in z domačimi sredstvi ter ne iščimo po nepotrebnem tuje pomoči, ki nam je celo večkrat prej v škodo ko v korist.

Strokovni učitelj Peter.

Škoda na ozimini.

Letošnja zima je prinesla gotovo marsikteremu kmetu bridko razočaranje. Ozimina se je spočetka lepo razvijala in kmet je z dobrim upom lahko pričakoval, da bo dobil od nje stoteren sad. Sedaj pa, ko je sneg izginil, je opazil marsikteri kmet, da se je varal v svojem pričakovanju.

Ker je ležalo na setvah skoro štiri mesece dolgo mnogo snega in ker ni bila zemlja zamrznjena, so rastline odmrle. Razen tega pa se je razvila še tako imenovana snežena plesnoba (*Lanosa nivialis* Fr.) V jeseni se je veselilo oko vsakega kmeta, ko je zrlo lepe zelene setve; danes pa je setev pokrita z gosto pajčevino in le tudi in tam gleda skozi to gosto pajčevino kaka zelena biljka. Pogled na tako uničeno setev je gotovo žalosten.

Ta plesnoba se je vkoreninila že pod snegom na setvah; ko je sneg izginil, se je razširila in prav bohotno razvila. Pred njo in njenim pogubnim vplivom ni ostala varna nobena setev; posebno se je vgnježila na pšenici, žitu, detelji in na vsaki vrsti trave. Ko se ta plesen posuši, je zelo podobna suhemu, tankemu papirju. Kar je najhujše, pa je dejstvo, da se je ta plesnoba ravno na najlepših setvah najbolj razvila. Ker je vsa rastlina prevlečena z gosto plesnobo, ne more zrak, ki ga rastlina tako zelo rabi za rast in razvitek, do nje. Ta plesen uniči tako, kar je zima še pustila. Žitne setve so navadno popolnoma izgubljene, tako, da kmetu ne preostane nič drugega, ko da njivo na novo preorje in poseje. Kjer pa ni škoda tako velika, kakor na pr. pri nekterih vrstah žita, pri pšenici, detelji in travi, moramo plesnobo najprej uničiti. Navadno jo uniči že velik dež, če pa ga ni, mora brana priti na pomoč. Ko se je zemlja malo posušila, prebrnemo setvo kako lahko brano; to pa moramo delati vedno v isti smeri, ne da bi hodili z brano po njivi sem in tje. Zelo dobro je tudi, če se setev, posebno ozimina, potem pognoji s čilskim solitrom, kterege rabimo 50—100 kg na en ha. Detelji pa moramo v tem slučaju pognojiti s superfosfatom in sicer 100 kg na vsak ha.

Žita, ki so deloma poškodovana, lahko popravimo s tem, da posejemo tam, kjer so prazne lehe, jaro žito. Seveda ne smemo potem tako mešanega semena rabiti za setev. Če so lehe zelo velike, pa se nam vendar zdi škoda preorati celo njivo, si lahko pomagamo tudi na sledeči način. Po lehah posejemo jaro grošico, adjo ali belo gorčico; to zmes kosimo, dokler je še zelena in jo krmimo živini. Nikdar pa ne smemo tako poškodovane ozimine pustiti kratkomalo, da rase naprej. Imeli bi namreč ž njivo malo veselja, pa zelo dosti škode. Najprej bi se zelo razrastel po njivi različen plevel, ki bi dozorel in tako bi se v njivo zatrosilo strašno dosti plevelovega semena. Potem pa bi rabili leta, da ta plevel iztrebimo in osnažimo njivo.

Tudi pri detelji se na praznih lehah razvije samo plevel in za to je zelo dobro, če posejemo na take lehe kako travo. Posebno lahko za ta namen priporočamo italijansko Ray-travo. Ker so mlade detelje, posebno, če so trpele vsled zime, zelo občutljive za vsak mraz, jih pobranamo samo enkrat in jih ne pregrabljamo. Le če se nam ni treba več bati mrazov, jih prebrnemo še enkrat (od druge strani ko prvokrat in potegnemo ž nje, kar je brana iztrgala, z grabljami).

Velika je škoda, ki jo je naredila letošnja zima na setvah, marsikaj se sicer še lahko popravi in reši, le če ne bomo zamudili za to pravega časa.

J. Peter.

Gospodarske drobtine.

Zbral — a.

Cepljenje vrtnic po zimi.

Že v začetku meseca decembra se lahko cépijo vrtnice, ki imajo dobre koreninice in ki so se hranile v loncih že leto dni. Za cepeljenje se rabi čisti čebelni vosek. V prvih štirih tednih imej

tako cepljeno vrtnico v temi in v kraju, kjer je 2—3 Reumirjevih stopinj toplote, potem pa jo prenesi na svetlo in na gorkeje. V takem času in tako cepljene rastline rastejo sicer bolj počasi, toda krepkeje in bolj gotovo nego one, ki se cépijo v poletnem času.

Kako obvarujemo drevesa pred zajcem?

Po raznih časnikih sem čital, koliko pritožb se čuje letos od gospodarjev, katerim je zajec obglodal drevesa. Iz svoje lastne izkušnje poznam sredstvo, ki je zelo primerno in ki ga lahko vsak gospodar rabi. To je svinjska gnojnica, s katero se namažejo mlada drevesa. Tako namazano drevo smrdi zajcu potem celo leto.

Jaz imam mlad sadni vrt, v katerem je okoli 200 mladih sadnih dreves. Odkar rabim to sredstvo, mi jih še zajec nikdar ni obglodal, dasi je moje posestvo v sredi hoste, kjer je mnogo te divjačine.

To sredstvo pomaga tudi pri pesi in drugi zelenjavi, ki jo ima zajec rad za večerjo. Razen tega koristi ta pripomoček na dve strani, ker obvaruje zelenjavo pred zajcem a ji tudi malo pognoji.

Jožef Kodré.

Koledar za pokončevanje škodljivcev na sadnem drevju.

(Po knjigi dež. odbora.)

Mali traven (april).

1. Večkratno otepanje jabelčnega cvetodera, kedar se odpirajo popi.

2. Prvo škropljenje jabelčnega, hruškovega, češpljevega in slivovega drevja z bakrenoapneno zmesjo pred cvetjem, da se ga ne loti jabelčni in hruškov krastovec, da se ne naredé rudeče pege in da ga ne zajeda češpljeva rja.

3. Zatiranje gosenic zavrtačevih in kostanjevega prelca.

Koledar za pokončevanje škodljivcev na vinski trti.

Mali traven (april).

1. Spravljanje raznih za pomladansko kajenje potrebnih tvarin v vinograde.

2. Kedar znašamo za nove nasade mešanec, treba gledati na to, da ne ostanejo ogrci v njem.

Iz podružnic in krajnih društev.

Velika nedelja. (Vabilo in poziv).

— Čuli smo že večkrat: „Jaz nimam kot član nobene koristi od filijalke, jaz imam le par oralov zemlje, ali jaz nimam časa in nimam denarja odveč itd.“ Na taka trditve se zamore dati večkrat dokaz, da si dotični posestnik ravno zato ne more pomagati, ker se ne druží tam, kjer bi se mu lahko pomagalo. Dobiček lahko doseže vsak posestnik od filijalke, ako ima 1 ali 20 oralov zemlje, ako ima ali nima časa, ako ima denarja ali ne; vsakdo napravi pri tem le dobiček, ako le hoče in ako se obrne do stvari le malo bolj zaupljivo. Ako čuješ kaj novega, ne bodi takoj nezaupljiv, temveč poskusi vsaj po malem. Brez poizkusa ni uspeha — in poljedelec mora poskušati. Dovolj

dokazano je, da mora kmetovalec v najvejšem času vedno z novimi sredstvi in nauki delati, n. pr. glede novih škodljivcev, s katerimi se moraš boriti, kakor pri trti peronospora, oidium, mrvno mrčes itd. — pri sadnem drevju fusidarium itd. — pri živini varstvo proti nalezljivim boleznim itd. — Vpoštevati je treba vtrujenost zemlje, pri kateri se ne da več pomagati le s hlevnim gnojem itd. — Kako močno in hitro so se spremenile razmere v gospodarstvu, je iz tega razvidno, da se sliši 30—50 letne kmetovalce reči: Kako lahko je bilo preje biti kmet, kako lahko smo delali in koliko je zraslo! Ako vprašamo: kedaj je bilo to? odgovorimo lahko: „Da pred 20—30 leti, ko so ti možje, ki so zdaj 40—50 let stari, šele pričeli gospodariti, ko so še malo razumeli, kako se gospodariti — in danes, ko to razumejo, skoraj ne gre več. Kam plovemo? Kaj bodo otroci naredili, kako bodo otroci delali, kako bodo dolgove plačali, s čim bodo kurili itd. Ali torej ni potrebno, da prične poljedelec drugače nastopati kakor popreje? V vsakem oziru mora drugače delati, ravnati se mora po najnovejših izkušnjah, ker ne gre več po stari navadi. Pred par leti je kmetovalec še lažje izhajal kakor danes. Ni bilo treba toliko nakupovati. Plačila so bila manjša, posli in delavci cenejši, ker so bile njih potrebščine manjše. Nasprotno so posestva več nosila. In ravno zato, ker se je v teku zadnjih let vse v škodo kmetovalcev spremenilo, je treba drugače nastopati kot doslej. Kako naj kmet gospodariti? Dobiti mora iz zemlje več dobička, da zamore plačati boljše posle in delavce, ki bodo potem raje pri njem ostali in bodo več delali. Kako naj se zemljo bolj izrablja? Travnike in zemljišča za krmo naj se gnoji s kompostom in umetnim gnojem. Zahtevajte pri filijalki kot člani umetni gnoj za pomladno ali jesensko gnojenje. Umetnega gnoja za 20—30 kron daje več krme za 80—100 kron. Njive morajo dobiti pomoči z umetnim gnojem. Zahtevajte pri filijalki umetni gnoj, ki se raznese v spomladi po rženem polju, ali pa takega, ki se ga daje na deloma z hlevnim gnojem ognojeno polje za koruzo ali krompir, repo itd., da se več pridelja. Kdor ne veruje, naj napravi le mali poskus z $\frac{1}{4}$ oralom; to ne stane veliko in gotovo bode prihodnje leto prav rad obdeloval vse travnike in njive s pomočjo umetnega gnoja. Tudi v vinogradu se mora pomagati z umetnim gnojem, da se ima več uspeha. Kako se izplača biti član filijalke? 1. Že pri krompirju samem — in če se obdeluje le $\frac{1}{4}$ orala z pomočjo umetnega gnoja — ima vsak član lep dobiček. Le poskusite in govorite pozneje! Ali ne pošlušajte ljudi brez izkušenj! Evo dokaz: Uprava nemškega viteškega reda je pridelala lani na 2 oralih slabega peščenega zemljišča v „Velikem Travniku“ več kot 500 „mecnov“ krompirja in to s tem, da je gnojila z malo in slabim svežim hlevnim gnojem in porabila poleg tega 500 kil umetnega gnoja. Istotam se je napravilo poskušajo: $\frac{1}{4}$ orala zemlje je dalo brez umetnega gnoja mesto 60 „mecnov“ kakor zgoraj, le 16 „mecnov“ malega krompirja. (Ta

krompir „Magnum bonum“ sadi uprava že 12 let z lepimi uspehi, ne da bi le ena korbica zgnila, medtem ko producenti večinoma čez gnulobo tožijo, ker sadijo slabe vrste in brez umetnega gnoja). 2. Letos bode gotovo veliko rži izzimljene (ausgewintert). — Seme ovsa za nadomestno setev je jako drago in krme primanjkuje vedno. Torej pridelujte travno seme za več let za krmo ali „Timoteus“-travo za eno leto z bogatim uspehom. Filijalka preskrbi članom dobra semena. 3. Redite manj živali, ali krmite bolje. Dobra živina daje veliko več koristi. Ali k temu spada dobra krma in ne samo slama. Zato pridelujte več krme. Pri krmi prične gospodarstvo. Ako imaš veliko krme, rabiš živino lahko bolj, ki ti daje tudi več in boljšega gnojila, ta pa zopet več zrnja. Marsikateri kmetovalec bode rekel: Da, kje bodem koruzo prideloval, ko bi naj na njivi še seme za krmo sejal? Nato odgovor: Ako dobro gnojiš, ti daje polovica njive več zrnja in potrebuje manj dela. Ako imaš premalo gnoja, ali ako je gnoj slab, vzemi malo umetnega gnoja. Vaš gnoj je le polovični gnoj, ker raste na slabo gnojenem polju tudi malo slame in morate vsled tega gozdno steljo jemati; zato pa raste zopet vedno manj lesa. Tudi se pokvari vaš gnoj, ker mora ležati pod kapom itd. 4. Sadno drevje naj se prvič pred poganjanjem dobro škropi. Drugič pred cvetom in potem še 2—3 krat. Tako dobiš veliko in dobrega sadja, ako gnojiš drevje v oddaljenosti vej. Ako ti primanjkuje hlevnega gnoja, pomaga nabrana gnojica z lesnim pepelom ali malo umetnim gnojem. Le tako poganja sadje in prinaša denarja v hišo. Kdor nima škropilnice, naj pristopi filijalki kot član; filijalka jih ima 6 in jih izposoja. 5. Škropite vinograde 5—6 krat, drugače ne postane grozdje tudi pri najlepšem vremenu ne lepše. 6. Vsak član dobi lepo sadno drevje po 40 v in cepljene ameriške trte po produkcijski ceni, po navadi 12 pri komadu. Poleg tega podučno knjigo in spise zastonj. Tudi so članom Trieur, stroji za setev itd. na razpolago. 7. In tako dalje — drugič več, ker postanete drugače prehitro trudni. — Pozor! Vsak filijalni član mora naročiti umetni gnoj, semena itd. zdaj, ker se ne moremo ozirati na naročbe, ki prihajajo kratko pred rabo. Torej poskusite s 1/4 oralom. To ne stane veliko!

S spoštovanjem

predstojništvo.

Št. Iij v Slov. Goricah. Podružnica c. kr. kmetijske družbe za Štajersko je priredila dne 3. marca pri Sv. Jakobu v Slov. Gor. zelo mnogoštevilno obiskano potovalno predavanje, pri katerem je govoril gosp. potovalni učitelj za vinorejo, Bellé, zelo času primerno o spomladnem delu v vinogradih. Govoril je tudi o oskrbovanju travnikov, gnojenju v vinogradih, o gospodarjenju z gnojem in o uničevanju peronospor. Poslušalci so zelo pridno in pazljivo poslušali gospoda predavatelja in se mu zahvalili za vse koristne navke. Gospod Zinauer je predlagal, naj dela podružnica pri c. kr. kmetijski družbi na to, da se bodo osnovala v okrožju podružnice vzorna gnojišča, naj-

manj v vsaki fari eno, ki jih naj družba podpira. Predsednik podružnice, gosp. Repnigg je naznanil, da bo podružnica tudi to spomlad nastavila zopet 10 čisto plemenskih marijadvorskkih bikov, naj se torej člani pravočasno zgledajo zanje. Konečno se je vršil zelo živahen in zanimiv razgovor o različnih kmetijskih vprašanjih; gosp. Bellé je tudi tukaj razjasnil in svetoval, kjer je bilo potrebno, za kar mu izrekamo na tem mestu pristrčno zahvalo.

Tržna poročila.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruz		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ..	50	8—	750	7—	850	7—	8—	8—	8—	8—	8—	8—	8—
Ormož ..	50	750	725	8—	750	650	760	760	760	760	760	760	760
Gradec ..	50	888	775	850	942	675	825	825	825	825	825	825	825
Ljubno ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maribor ..	50	8—	750	8—	825	675	8—	8—	8—	8—	8—	8—	8—
Ptuj ..	50	850	750	9—	950	7—	8—	8—	8—	8—	8—	8—	8—
Inomost ..	50	965	9—	—	943	761	—	—	—	—	—	—	—
Celovec ..	50	885	775	—	835	740	—	—	—	—	—	—	—
Ljubljana ..	50	8—	750	725	875	650	—	—	—	—	—	—	—
Pešt ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd ..	50	890	780	8—	850	7—	—	—	—	—	—	—	—
Dunaj ..	50	810	704	754	844	645	—	—	—	—	—	—	—
Linc ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Adja		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	9—	9—	280	240	250	18	—	—	—	—	—	—
Ormož ..	50	9—	11—	380	350	250	220	—	—	—	—	—	—
Gradec ..	50	1050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maribor ..	50	850	10—	250	—	230	2—	—	—	—	—	—	—
Ptuj ...	50	850	10—	340	280	3—	250	—	—	—	—	—	—

Graško tržno poročilo.

Sejm s krmo in slamo od 11. marca do 17. marca 1907. Pripeljalo se je 66 vozov z 638 meterskimi stoti sena in 29 vozov z 228 meterskimi stoti slame; sejm je bil bolje obiskan kakor pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 5.60 do K 6.80, sladko od K 5.80 do K 7.—; ržena slama od K 5.80 do K 6.20; pšenična slama od K 5.80 do K 6.—; ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejm z rogato živino dne 21. marca 1907. Prignalo se je 433 volov, 145 bikov, 557 krav, 140 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnice in — konjev.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov; 1 bik, 11 krav, — telet; na Gornje Štajersko: 148 volov, 42 bikov, 56 krav, — telet; Vorarlberško: 10 volov, 3 bikov, 32 krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: 2 volov, — bikov, 7 krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: 1 vol, — bikov, 148 krav, — telet; na Češko: 1 vol, 7 bikov, 47 krav, 6 telet; v Moravsko: 36 volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 78.— do K 86.— (izjemoma K 92.—), poltolsti od K 72.— do K 76.—, suhi od K 64.— do K 70.—; voli za pisanje od K 60.— do K 70.—; klavne krave, tolste od K 58.— do K 70.—, poltolste od K 48.— do K 56.—, suhe od K 38.— do K 46.—; biki od K 60.— do K 78.—; dojne krave do 4. teleta od K 60.— do K 74.—,

čez 4. tele od K 52.— do K 58.—, breje od K 54.— do K 66.—; mlada živina od K 62.— do K 70.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet od K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejm klavne živine dne 22. marca 1907. Zaklane živina: 658 telet, 1740 svinj, 164 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.20 do K 1.26; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.28 do K 1.32; nemške mesne svinje od K 1.26 do K 1.30; nemške pitanske svinje od K 1.20 do K 1.26; ogrske mesne svinje od K 1.16 do K 1.26; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.18 do K 1.26; bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.68 do K —.76; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.

Dne 8. aprila v Vojniku*, okr. Celje; v Stainzu**, v Ilzu**, okr. Fürstenfeld; v Reinu**, okr. Okolica Gradec; v Weißkirchen**, okr. Judenburg; pri Sv. Lenartu v Slov. Gor.**, v Rogatecu**.

Dne 9. aprila v Feldbachu*; v Ljutomeru*; v Ormožu (svinjski sejm).

Dne 10. aprila na Vranskem**; v Malih Rodnah**, okr. Rogatec; na Ptuj (sejm s ščetinarji); v Koprivnici**, okr. Kozje; v Imenem (sejm s ščetinarji), okr. Kozje; v Mariboru*; v Groß-Kleinu (sejm s klavno živino), okr. Lipnica.

Dne 11. aprila na Bregu pri Ptuj (svinjski sejm); v Gradcu (sejm z rogato živino).

Dne 12. aprila v Voitsbergu**.

Dne 13. aprila v Brežicah (svinjski sejm); v Loki*, okr. Šmarje pri Jelšah.

Dne 14. aprila v Frauenbergu, okr. Liezen; pri Sv. Petru, okr. Oberwölz.

Dne 15. aprila Fürstenfeldu*; pri Št. Janžu pri Dravogradu*, okr. Slovenji Gradec; v Arvežu (sejm z drobnic); v Zdolah**, okr. Brežice.

Dne 16. aprila v Ormožu (svinjski sejm); v Spielfeldu**, okr. Lipnica.

Dne 17. aprila v Brucku*; na Ptuj (sejm s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejm s ščetinarji), okr. Kozje; v Sevnici*; v Kapelah**, okr. Brežice.

Dne 18. aprila na Bregu pri Ptuj (svinjski sejm); v Gradcu (sejm z rogato živino).

Dne 20. aprila pri Št. Ilju pod Turjakom**, okr. Slovenji Gradec; v Brežicah (svinjski sejm).

Dne 21. aprila na Kleku, okr. Radgona.

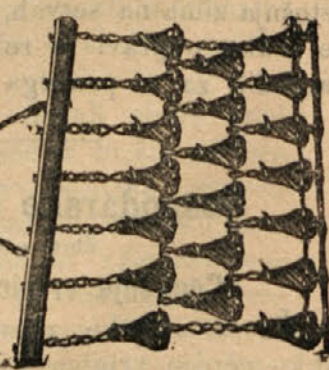
Dne 22. aprila v Šmarji pri Jelšah**; pri Sv. Juriju v Slovenskih Goricah**, okr. Št. Lenart v Slovenskih Goricah.

Dne 23. aprila v Spodnji Hočah*, okr. Maribor; pri Sv. Juriju**, okr. Murau; v Ormožu (svinjski sejm); na Ptuj; pri Sv. Rupertu**, okr. Weiz; pri Sv. Juriju, okr. Wildon; v Kindbergu; pri Sv. Ožboltu v Freilandu**, okr. Wildon; v Eibiswaldu**; v Feldbachu*; v Gnasu**, okr. Feldbach; v Hainersdorfu, okr. Fürstenfeld; v Kainachu**, okr. Fürstenfeld; v Kainachu**, okr. Voitsberg; v Pöllau**; v Frohnleiten**; v Waldbachu, okr. Vorau; v Sekavu**, okr. Knittelfeld; v Kraubatu, okr. Ljubno; pri Sv. Juriju na Pesnice**, okr. Maribor; v Fladnitzu, okr. Weiz.

Dne 24. aprila pri Sv. Juriju**, okr. Celje; v Mozirju**, okr. Gornji Grad; na Ptuj (sejm s ščetinarji); v Imenem (sejm s ščetinarji), okr. Kozje; v Mariboru*.

Poljske in travniške brane

zobčaste in obročasti valjarje, pluge vseh vrst, sejalske, jalske, kultivatorje, trijerje, slamožnice in vse druge poljedelske stroje in orodja razpošiljata točno izdelane

Panz & Sedlaczek

tvornica za stroje in voze, Weiz, Štajersko. Podružnica: GRADEC, Griesgasse 27. 56—10

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Mehlplatz št. 1.

I.

Raiffeisenovke v letu 1905.

Kakor smo že prej enkrat v „Zadruzi“ obljubili, prinašamo danes pregled delovanja Raiffeisenovk v letu 1905.

Tukaj upoštevamo vse one Raiffeisenovke, ki so podrejene reviziji štajerskega deželnega odbora ali zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem in ki so predložile sklepni račun za leto 1905., ki ga je revidiral kak revizor, poslan in pooblaščen od štajerskega deželnega odbora ali od „Zveze“.

Na novo so se ustanovile in registrirale leta 1905. štiri Raiffeisenovke in sicer: 1. v Straßgangu, 2. v Velikem Stübingu, 3. pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah in 4. v Nemški Bistrici, tako, da je bilo leta 1905., če se oziramo na one, ki so pretrgale revizijo deželnega odbora, oziroma „Zveze“, še pri teh dveh včlanjenih 252 Raiffeisenovk.

Od teh je predložilo 251 svoje sklepne račune; ostala Raiffeisenovka je bila ustanovljena sicer že leta 1905., a poslovati je začela še le v letu 1906., oziroma še le za leto 1906. bo naredila sklepni račun.

Glasom letnega računa je znašal dohodek teh 521 Raiffeisenovk 16,031.352 K 47 v, izdatki pa 16.031.352 K 47 v; torej je znašal letni promet 32,062.704 K 94 v.

Leta 1905. se je vplačalo pri teh 251 Raiffeisenovk na opravičnih deležih 51.148 K 70 v, izplačalo pa 24.632 K, na hranilnih vlogah se je vplačalo 7,676.762 K 41 v in vrnilo 4,905.235 K 17 v, na posojilih se je vplačalo 3,545.212 K 05 v in vrnilo 4,988.673 K 35 v, v tekočem računu „Zveze“ se je vplačalo 2,537.695 K 73 v in vrnilo 3,970.519 K 41 v.

Bilanca z dnem 31. decembra 1905 je kazala sledeče: stanje opravičnih deležev 507.180 K, hranilnih vlog 16,975.698 K 44 v, posojil 13,540.711 K 59 v, vlog pri „Zvezi“ 4,283.127 K 51 v, zvezinega kredita 1,450.599 K 88 v, rezervnega fonda 375.384 K 06 v, vsota aktiv 20,142.307 K 87 v in vsota pasiv 20,142.307 K 87 v.

Pri teh številkah opozarjamo posebno na skupni letni promet, na stanje vlog in kreditov; skupni letni promet v znesku 32,062.704 K 94 v govori bolj jasno kakor kopica besed o blagodejnem in splošno koristnem delovanju Raiffeisenovk, ki se ustanovljajo za to, da navajajo k varčevanju in dajejo nizek osebni kredit. Ker morajo Raiffeisenovke — kakor je to popolnoma utemeljeno v današnjih razmerah — pri hranilnih vlogah računati z manjšimi zneski, se popolnoma naravno razdeli ta promet na varčevaločih in iz-

posojajočih kmetov, katerim pomagajo tako na zelo preprost način.

Dejstvo, da so vloge, ki znašajo 16,975.698 K 44 v večje ko posojila, ki znašajo samo 13,540.711 K 59 v, dokazuje na eni strani, da ne manjka za pokritje kreditov potom centralne blagajne potrebnih denarnih sredstev in da širijo Raiffeisenovke svoje delovanje na zdrav način; na drugi strani pa nam daje velik preostanek vendar misliti, ali rabijo kmetje sredstva, ki jim jih na tako cen način dajejo Raiffeisenovke, res tudi za povzdigo in zboljšanje gospodarstva.

Jako poučno je tudi za nas, če primerjamo številke iz leta 1905. z onimi iz leta 1894. Tako se nam pokaže sledeče:

koncem leta 1894. je znašalo število članov 1.335 K — v
koncem leta 1905. 27.323 „ — „

Svota vplačanih opravičnih deležev:
koncem leta 1894. 17.164 K — v
koncem leta 1905. 507.180 „ — „

Svota vplačanih hranilnih vlog:
leta 1894. 95.246 K 48 v
leta 1905. 7,676.792 „ 41 „

Svota vrnjenih hranilnih vlog:
leta 1894. 6.484 K — v
leta 1905. 4,905.235 „ 17 „

Stanje hranilnih vlog:
koncem leta 1894. 88.762 K 58 v
koncem leta 1905. 16,975.698 „ 44 „

Vsota izplačanih posojil:
leta 1894. 109.122 K — v
leta 1905. 4,988.673 „ 35 „

Svota vrnjenih posojil:
leta 1894. 5.683 K 70 v
leta 1905. 3,545.212 „ 05 „

Stanje posojil:
koncem leta 1894. 103.438 K 30 v
koncem leta 1905. 13,540.711 „ 59 „

Svota čistih dobičkov:
leta 1894. 1.881 K 44 v
leta 1905. 59.968 „ 69 „

Stanje rezervnega fonda s čistim dobičkom vred:

koncem leta 1894. 1.895 K 35 v
koncem leta 1905. 375.384 „ 06 „

Posebno zanimiva je tudi svota plačanih in vrnjenih hranilnih vlog in posojil v času, odkar se je pričela prva statistika, to je od 1894—1905. Pri tem dobimo sledeče številke:

Svota vplačanih hranilnih vlog 43,892.920 K 24 v

Svota vrnjenih hranilnih vlog 26,609.545 „ 79 „

Svota danih posojil 30,580.167 „ 65 „

Svota vrnjenih posojil 16,699.623 „ 57 „

Ker so upravni stroški pri Raiffeisenovkah zelo majhni, le tajnik in blagajnik dobivata malo odškodnino, znašajo skupni upravni stroški teh 251 Raiffeisenovk v letu 1905 le 93.233 K 23 v, to je 0.291 odstotka skupnega prometa v letu 1905.

II.

Vsem pri „Zvezi“ včlanjenim posojilnicam.

Glede poročila o delovanju „Zvezi“ pridruženih posojilnic v letu 1906., ki bo izšlo v letopisu „Zveze“, prosimo, da se nam naj kmalu naznani, kako je vplivalo delovanje vaše Raiffeisenovke v letu 1906., oziroma kaj je storila vaša Raiffeisenovka splošno koristnega v interesu gospodarskega prebivalstva.

Nadalje nam blagovolite javiti, kako se je razvijalo delovanje pri posredovanju blagovnega prometa pri vaši blagajni v letu 1906., in nadalje, ali priporočate kaka nova sredstva, s katerimi bi se lahko blagovni promet pri Raiffeisenovkah dvignil in razširil.

III.

Sejem s plemensko živino murbodenskega plemena v Judenburgu 2. maja 1907.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem, pri kateri je včlanjenih 18 živinorejskih zadrug (vseh je na Štajerskem 21), je zgodaj spoznala, da so sejmi s plemensko živino zelo primerno sredstvo, s katerim se lahko dvigne živinoreja. Tak sejem je navadno tudi ogledovanje živine, pri katerem se lahko posebni uspehi nagradijo; zajedno pa se ponudi tudi onim gospodarjem, ki si hočejo s plemensko živino povzdigniti svoje pleme, lepa prilika da si jo kupijo. Dosedaj sta bila dva taka sejma za murbodensko pleme v Judenburgu in pri Sv. Mihaelu nad Ljubnem, ki pa že davno ne zadostujeta več. Živinorejski zadrugi v Kindbergu in Gröbmingu sta prosili, naj se uvedeta še dva taka sejma.

Sejmi, ki so se vršili v letu 1906., so se popolnoma posrečili. Na plemenski sejem v Judenburgu, 2. maja 1906 so prignali 126 glav živine in na onega pri Sv. Mihaelu nad Ljubnem 11. septembra 1906 celo 198 glav živine in vedno se jih je prodalo lepo število in za lepo ceno. Tako je na primer kupila nemška sekcija deželnega kulturnega sveta za Češko na plemenskem sejmu pri Sv. Mihaelu nad Ljubnem 41 glav plemenske živine.

Kakor lani, tako priredi „Zveza“ tudi letos oba sejma za plemensko živino murbodenske pasme; prvi sejem se vrši v Judenburgu 2. maja 1907 po natančnem programu, ki ga je izdelala zveza gospodarskih zadrug za Štajersko.

IV.

XI. vinski sejem v Gradcu.

V Gradcu priredi tudi letos mestna občina vinski sejem, ki se bo vršil od 9. do 11. aprila. Ta daje na eni strani producentom priliko, da stopijo v neposredno zvezo s kupci, na drugi pa,

da lahko vsako leto ob določenem času izstavijo svoja vina. Priglasijo se naj vpošljejo do 3. aprila „Zvezi“.

V.

Poročila blagovnega oddelka „Zveze gospodarskih zadrug za Štajersko“.

Žveplena moka.

Zveza je kupila večjo množino pristnega rimskega žvepla, znamka „Solfo Ventilato Trezza“, za zelo ugodno ceno in ga oddaje od svojih skladišč v Celju, Mariboru ob Dravi in Gradcu za najnižje cene.

Žveplo „Solfo Ventilato Trezza“ — ki ga pripravljajo s posebnimi, patentiranimi centrifugalkami — je popolnoma čisto, zelo drobno, ima posebne mole-

kularne lastnosti in vpliva hitreje in uspešneje kakor vsako drugo, je torej najpopolnejše in najizvrstnejše, kar se jih prideluje.

Kakor sploh pristno rimsko žveplo, je „Ventilato Trezza“ mastno in lepivo, tako da ga tudi dalje trajajoči dež ne more sprati s trsov in tako uničiti njegov učinek. Ker je zelo na drobno zmeljeno, pride tudi v najmanjše razpoke na trsu, kjer potem dela proti različnim trsnim boleznim. To žveplo se popolnoma izrabi, dočim imajo druge vrste žveplene moke debelejša zrna, ki ne pridejo v trs, ampak popadajo na tla.

Naročila naj se pošljejo, kakor hitro je mogoče „Zvezi gospodarskih zadrug za Štajersko“, ker bomo poznejša naročila

lahko izvrševali le v toliko, kolikor bomo še imeli žveplene moke na razpolago.

Oves in ajda za seme.

„Zveza“ je kupila cel vagon češkega pristnega ovsa (Düppauer) in cel vagon črne ajde (Marchfelder).

Oves stane 20 K brez vreče, črna ajda pa 20 K 50 v z vrečo pri 100 kg, od Gradca, takoj plačljivo pri nas v Gradcu.

Za pošiljanje ovsa posodimo vreče, vendar se nam morajo potem poštne prosto in nepoškodovane vrniti.

Naročila naj se pošljejo, kakor hitro je mogoče, „Zvezi“, ker je že mnogo naročil prišlo, na poznejša pa se ne bomo mogli ozirati, ker bo zaloga kmalu pri kraju.

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

Umetna gnojila

vsake vrste pošilja za najcenejše tvor-
niške cene

**akcijska družba za kemično industrijo
Dunaj, VI. Köstlergasse 7.**

Tvornice za umetna gnojila v Ranners-
dorfu, Sierndorfu, Holešovem, Krakovu,
Gradcu i. t. d. 101—5

Dopisi se naj pošiljajo samo na Dunaj.

Kolje za vinograde

mecsnov les, 80/30 mm močno, 2 m dolgo pošiljajo za
zelo nizke cene 99—2

Anton Rosenberg in sinovi

Sägewerk **Turnau**, Gornje Štajersko.

Kolesa

motorji, orožje in lovske potrebščine

se kupijo najbolje pri

Alojzu Heu, Maribor, Gosposka ulica 84.

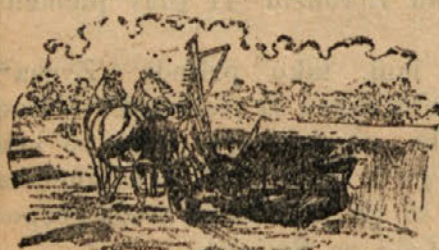
Strogo solidna postrožba.

Cevi za kolesa:

Znamka „Universal“	komad K 4—
Prima „Elefant“	5—
Continental	6—
Zunanje: Znamka „Universal“	7-50
„Elefant“	9—
Prima „Continental“	11-50
Posebno trdne za hude ture	15—
Dobro lepilo znamka „National“, tube po 20, 30, 40 in 50 v. Močno	
pumpe za nogo 3 K. Tridelne Teleskop-pumpe K 1-50—2—. Zvonci od	
70 e naprej. Acetilske svetilke, izvrstna kakovost, od 5—10 K. Pošilja	
se po povzetju. Kar ne ugađa, se lahko zamenja.	70—5

Deering je nad vse!

Nov „Deering“ stroj za globoko kositev trave, izredna novost neprekosljivih vsled svoje globoke rezi in trpežnosti. Svetovnoznani vsled globoke rezi in lahkote s katero se da ravhati.

Rezilo se lahko od sedeža dvigne. Nož in kolesa se začno sama gibati.

68—5

„Deering“ stroji za košnjo, grabljanje in obračanje sena, za košnjo žita in vezanje snopov.

Robert & Co.

posebna tvrdka za

stroje za žetev, centrifuge in motorje
Dunaj, VIII/1, Langegasse 46.

Zastopnikov iščemo.

Kucullus

je najboljšo redilno krmilo za svinje, ki se daje kot dodatek k navadni svinjski reji. Izvrstno učinkuje pri reji za pleme ali na debelost. Tisoče pohvalnih priznanij.

Kucullus ima največjo redilno moč; svinje ga jemljejo radi.

Kucullus upliva najboljšo na prirast mesa in masti.

Futterfabrik Fattinger & Co., Wien-Wieden.

Nad 200 prvih daril.

Zaloga pri Francu Sovrano, Knittelfeld.

Pristno rusko laneno seme.

Naročila na pristno rusko laneno seme proti znižani ceni 30 vinarjev z zavojem vred se sprejemajo pri c. kr. kmetijski družbi za Štajersko v Gradcu. Stompergasse št. 3, od štajerskih posestnikov, ako se objednem nakaže detični znesek.

Ako potrebujete manj kakor 5 kilosemena, naročite si ga skupno s svojim sosedem, ker vam tako pride ceneje poština. — Prosimo za natančne in različne pisane naslove.

Osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe za Štajersko.

Plemenski ovni

in sicer požlahtnjena Seeländer-plemena, se bodo razdelili tudi to leto med člane naše družbe, če se zavežejo, da jih bodo rabili tudi za sosednje črede.

Naročila, katerim se mora priložiti 20 K, naj se nam vpošljejo do srede aprila. Voznino mora plačati prejemnik.

V Gradcu, meseca marca 1907.

Od osrednjega odbora
c. kr. kmetijske družbe
za Štajersko.

Franc Nechvile

vinorejska orodja, kletarski stroji,
tovarna za kovinske izdelke

Dunaj, V/1, Margarethenstraße 98 U

114—5 izdeluje

priznana najboljša peronospora-škropilnice

Patent „Austria“

sistem c. kr. gospodarske družbe na Dunaju.

Nahrtni žveplalniki patent „Vindobona“.

Patent vbrizgalci žvepljenega ogljika „Kober“

s kontrolno pripravo. Drevesne škropilnice

vseh vrst, za vožnjo in nošnjo, za roko in

in vlak, tudi samodelne.

Hitro delujoče

aparate za beljenje, mazanje in desinficiranje,

„Unikum“ za beljenje sadnih dreves z apnom,

za fasade, kleti, hleve i. t. d.

Zahtevajte cenik.

Mariborska mlekarna, družba z o. z. v Mariboru

kupuje vsak čas

121—1

neposneto mleko, smetano, surovo maslo

za najboljše dnevne cene ali tudi na letni račun.

Akcijska družba Alfa-Separator

Dunaj, XII. Wienerbergstraße 31.

Zaloge v Pragi in Krakovu.

Model 1906.

Original Alfa-Laval-Separatorji

prekašajo vse.

Izredne izboljšave.

Najbolj primerni, ker so trpežni, ker se lahko ravna z njimi in ker posna-
mejo čisto in največ smetane.

Dobre zastopnike iščemo.

Zahtevajte obširen cenik, ki se vam pošlje zastonj in poštne prosto.

Prodaja na drobno in skladišče vzorcev: 92—20

Gradec, Annenstrasse 26